NATUR VÅRDS VERKET

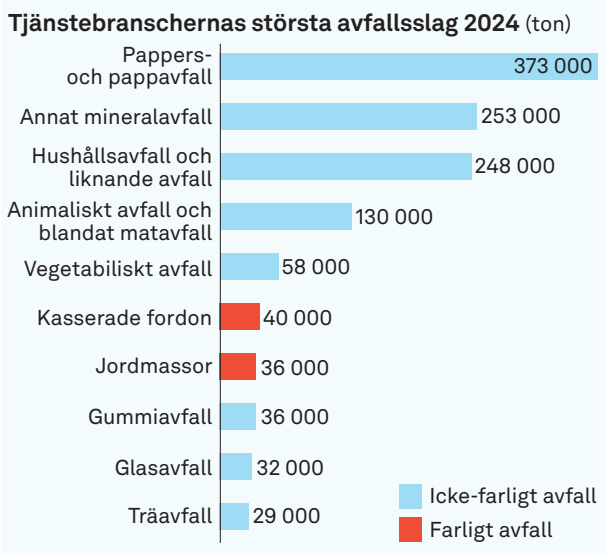
Tjänstebranscherna

I tjänstebranscherna uppkommer de flesta typer av avfall. Många olika sorters företag, från frisörer till transportföretag och restauranger, ryms här tillsammans med offentliga verksamheter som skolor, sjukhus och myndigheter. Totalt uppkom 1 730 000 ton avfall under 2024 vilket är en minskning med 13 procent jämfört med 2022. Per person innebar det 163 kilogram 2024 jämfört med 188 kilogram 2022.

Papp, mineralavfall och hushållsavfall dominerar

Det största avfallsslaget i tjänstebranscherna är pappers- och pappavfall, som till stor del består av förpackningar.

På andra plats kommer annat mineralavfall, som ofta är exempelvis vägsand från gatusopning. Nästan lika stor mängd är hushållsavfall och liknande avfall. Denna avfallstyp liknar hushållens restavfall och uppstår i verksamheter där personal och kunder vistas och där bristfällig källsortering sannolikt bidrar till de relativt stora mängderna.

Animaliskt avfall och blandat matavfall utgörs främst av utsorterat matavfall från restauranger, skolor och andra verksamheter. Vegetabiliskt avfall uppstår vid skötsel av parker och andra grönytor.

Kasserade fordon, som räknas som farligt avfall, förekommer i viss omfattning. Farliga jordmassor uppkommer i mindre mängder, exempelvis i samband med markarbeten. Gummiavfall består i stor utsträckning av uttjänta bildäck från verkstäder och träavfall av exempelvis lastpallar och kabeltrummor.

Brett spektrum medför statistiska utmaningar

Tjänstebranscherna omfattar ett brett spektrum av verksamheter, från små enmansföretag till stora organisationer med många anställda. Verksamheterna skiljer sig även i inriktning och spänner över allt mellan exempelvis hälso- och skönhetstjänster och transporter. I sektorn ingår även offentliga verksamheter, till exempel sjukhus. Denna mångfald innebär att kartläggningen av avfallsmängder är förknippad med betydande svårigheter.

Ytterligare en utmaning är att flera av de vanligaste avfallsslagen inom tjänstebranscherna också uppkommer i hushåll. Det gäller exempelvis hushållsavfall och liknande avfall, liksom förpackningar och matavfall. Det kan därför vara svårt att avgöra

STATISTIKBLAD AVFALL

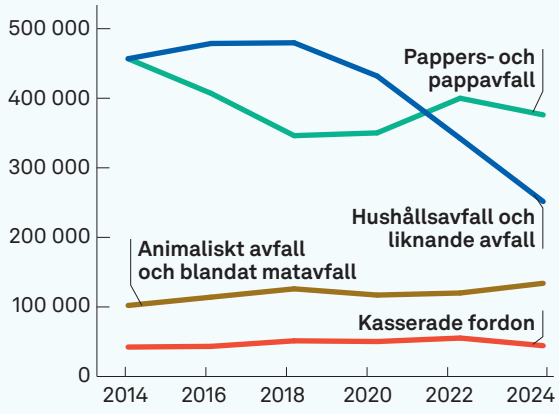
om avfallet har sitt ursprung i tjänstebranscherna eller i hushållssektorn, vilket i sin tur bidrar till osäkerheter i statistiken.

Sedan 2020 är verksamheter där farligt avfall uppkommer skyldiga att rapportera detta till Naturvårdsverkets avfallsregister. Detta innebär en avsevärt förbättrad kontroll av vilka mängder som hanteras jämfört med tidigare statistik. Det bidrar därmed till en mer tillförlitlig kartläggning av farligt avfall i tjänstebranscherna.

Aktuella avfallstrender för tjänstebranscherna

Coronapandemin, med omfattande distansarbete och tillfälligt stängda verksamheter, hade en tydlig påverkan på tjänstebranscherna och resulterade i minskade avfallsmängder.

Avfallstrender för tjänstebranscherna (ton)

Användningen av pappersförpackningar är dock fortsatt hög och har ökat igen efter nedgången under föregående decennium, även om en minskning på 6 procent kan noteras sedan 2022.

Den nedåtgående trenden för mängden hushållsavfall och liknande avfall från tjänstebranscherna fortsätter. Jämfört med 2022 har mängden minskat med 27 procent, vilket kan tyda på en förbättrad källsortering. Samtidigt har mängderna av animaliskt avfall och blandat matavfall ökat med 12 procent, vilket ytterligare stärker bilden av en ökad utsortering.

Efter flera år av stabil nivå har mängden kasserade fordon minskat med 22 procent. Denna utveckling är dock inte unik för tjänstebranscherna, utan speglar en generell trend som finns inom samtliga branscher.

MER INFORMATION

Enheten för miljöanalys och avfallsstatistik, Naturvårdsverket, 010-698 10 00, avfallsstatistik@naturvardsverket.se

Läs mer: Naturvårdsverkets fakta om avfall
SCB:s statistikdatabas – Avfall, uppkommet och behandlat

© Naturvårdsverket 2026

Text och utformning: SMED, Svenska MiljöEmissionsData